

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanje li v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.10
Pol leta 20
Četrt leta 1.10

Pri oznanitvah tako tudi pri „politikal“ se plačuje za navadno pristopno vstopno:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje širke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „starih kron“, na starem trgu in v nanški ulici ter v Trstu, via Cassana, 2.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Določena in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Po volitvi.

Nepretrgano bojevanje z zagrizenimi narodnimi nasprotniki in požrtovalno prizadevanje odločnih rodoljubov, da bi si narod v gmotnem in dušnem oziru opomogel, upliva tako blagodejno na naše rojake, da je narodna zavest razširjena uže do zadnje koče v deželi in da si kmet in kajzar, obrtnik in delavec štejejo v dolžnost, po svoji moči pripomoči k narodnemu domu, ki si ga stavimo na svojih tleh. Ni torej čudo, da veleposestniki, ki po razumu in premoženji radi vzgoje in posestva drugo nadkričujejo, tudi v narodnem boju in ustavnem življenju pot kažejo, katere naj bi naši rojaki nikdar ne opustili. V zadnjih letih pokazali so goriški Slovenci nže toliko krat svojo politično zrelost, da najhujši nasprotnik ne more več o njej dvomiti in da marsikateri imeniten gospod bi se štel srečnega in počešenega, ako bi imel take sodelovalce pri svojih naporih. Ali zavedno, navdušene in požrtovalne boritelje dobiš le tam, kjer gre za pravično stvar. Ako hočeš tlačiti, razdirati in ovirati, imel boš pomočnike le one, katerim je donar, moč ali čast višja od pravične stvari. Na naši strani borimo se za splošno blaginjo, za naravno pravico, zato nas povsod umejo, povsod so z nami ter nas podpirajo, vzdržujejo in navdušujejo, ko nam od truda in nasprotnikove neizprosljive trdovratnosti glava kloni. Narod se zaveda in misli, kako bi najbolj uspešno in previdno uredil svoje napore, ter rodi iz sebe može, ki so nositelji njegovih teženj, prizadevanj in truda. Tolažljivo je videti, kako se na Goriškem razni stanovi in razne vrste ljudstva med seboj krepko podpirajo, kako stanoviti in nepremakljivi so pri vzajemnem delu. To splošno soglasje goriških Slovencev toliko gledé teženj narodovih, kolikor gledé potij, po katerih naj bi se uresničile, pokazalo in spričalo se je zopet pri dopolnilni volitvi velikega posestva v deželni zbor 17. t. m.

Gledé na sijajne volitve v deželni zbor goriški pred dvema letoma in nič manj slavne v državni zbor pred pol letom, ni bilo dvomiti o dobrem izidu dopolnilne volitve, o kateri govorimo. Ali z ozirom na to, da so goriški veleposestniki še le pred 4 meseci volili v državni zbor, da imajo večinom velike stroške, ako se hočejo volitve udeležiti, da se je imel voliti zdaj samo en poslanec, in da nasprotniki so do zadnjega trenutka prežali, da bi nas prekvapili, ni bilo pričakovati, da se volitev tako sijajno izvrši, kakor se je v resnici.

Volilci bili so o pravem času opozorjeni na važnost volitve in na nevarnost, katero nam je nasprotnik pripravil. Kakor ogenj razširila se je govornica po deželi, volilci pošiljali so zagotovila, da pridejo osebno volit, ali pa so oddajali svoja pooblastila poštenim rokam. „Sloga“ je delala, kar se ji je zdelo potrebno. Nasprotniki se tega prestrašijo, zamenijo svojega prvotnega kandidata z drugim, a slednjé popustijo tudi tega, spominjajoč se jeklene stanovitosti naših veleposestnikov pri volitvi v državni zbor, ko jim je v resnici, kakor smo zvedeli, prav malo malo manjkalo, da niso zmagali s svojim kandidatom. Dan volitve bilo je lepo videti, kako so volilci možko stopali po stopnicah v deželno dvorano, kjer so skoro vsi še s pooblastilom volili. Oddanih je bilo 115 glasov, in sicer vsi za dr. Antona Gregoričiča, profesorja bogoslovja v Gorici, ki je bil tako enoglasno voljen. Ostalo je še 5 pooblastil, ki se niso mogla oddati, tako da se je izreklo 120 veleposestnikov za tega kandidata.

Da se ni več posestnikov osebno udeležilo volitve, prihaja večinom odtod, ker so bili zadržani in ker so bili glasovi uže prej prešteti, tako da je bila nevarnost izključena. A vsi narodnjaki so storili svojo dolžnost in pripravljani so bili kljub težavam osebno priti, ako bi trebalo. Na Tolminskem je neki posestnik na smrtni postelji dal pooblastilo za narodnega kandidata, ki pa se ni moglo rabiti. S Krasa je nekdo najprej sam storil dolgo pot in je potem navlašč vozniaka najel, da je prinesel pooblastilo v Gorico. Priletni in nadložni može se niso ustrašili truda in poti, da bi izpolnili svojo državljansko dolžnost.

Takšnega uspeha, kakršnen smo zabeležili 17. t. m., smejo biti veseli vsi veleposestniki goriški, njih novi poslanci in ves narod na Goriškem in drugod. Volilci so se zopet poslavili pred domačinom in tujcem, pred prijateljem in neprijateljem. Slava volilcem! Dokler ima narod take može, ima trdno zagotovilo boljših dnij. Take volitve so velikega pomena, ker spričujejo soglasje med volilci in poslanci in ter dajejo moč njegovim besedam, katere govori v imenu svojih volilcev. Zato še enkrat, slaval

Goriška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda.

Slovenski narod hitro sprejme vse, kar je dobro; da mu stvar staviš pred oči pa primerno pojasniš, ogreje se za njo ter sprejme. To nam kaže lepo novo slovensko društvo, kateremu je namen podpirati narodno šolstvo na keršanski podlagi. Danes teden smo o tem društvu govorili prav na tem mestu, danes pa že imamo društvo, Goriško podružnico. To je prišlo tako le.

Novi deželni poslanec razposlal je, še predno je bil voljen, vabila na mnogo goriške rodoljube v mestu, naj bi se sešli v nedeljo 18. okt. ob 6. uri zvečer v prostorih goriške čilalnice v namen, da bi se v smislu pravil „Družbe sv. Cirila in Metoda“, potrjene od visokega c. k. ministerstva notranjih zadev, ustanovila tudi v Gorici podružnica imenovane družbe. O naznanjenem času zbralo se je v Citalnici do 30 gospodov, ki so bili vsi vneti za sveto stvar. Dr. Gregorič odpred zborovanje ter predstavi navzočim g. Iv. Hribarja, zastopnika ustanovnega odbora v Ljubljani, ki z gladko in ognjeno besedo pojasni namen in pomen društva. Na to se preberejo pravila „Družbe sv. Cirila in Metoda“, ki se sprejmejo nepremenjena. Vsi navzoči izjavijo, da pristopijo društvu, ter se zapisejo njih imena. Na to so se pretresovala pravila „Goriške podružnice“. Sprejela so se pravila „Prve ljubljanske podružnice“ z malimi premembami v §. 9. in 10. (Tržaška podružnica jih ima nepremenjena.)

Potem se je volilo načelnštvo: predsednik, denarničar, tajnik in za vsakega en namestnik. Voljeni so dr. Ant. Gregorič, profesor bogoslovja; Anton mejni grof Obizzi, zemljemerec in veleposestnik; Valentin Kancler, učitelj v pokoji. Prvi se je izgovarjal, da je preobložen z opravili, da ne more prevzeti častnega mesta. Ali ko so ga navzoči prosili, naj bi prevzel načelnštvo vsaj s početka, in ko so mu mnogi obetali, da ga bodo vsestransko podpirali, udal se je obči volji. G. Hribar pozdravi novo ustanovljeno podružnico ter se zahvali g. Gregoriču za njegov trud. Ta izreče nasprotno zahvalo navzočim gospodom in posebe g. Hribarju, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli, da se je podružnica ustanovila. Ob 8¼ končalo je zborovanje.

Podružnico imamo; zdaj je treba skrbeti, da bo tudi dobro delovala. Najprej se odposljejo pravila v potrjenje v Trst. Med tem se pa rodoljubi lahko oglašajo za pristop. Pokrovitelji plačajo enkrat za vselej 100 gld., ustanovniki enkrat za vselej 10 gl.; letniki po 1 gld., podporniki po 10 kr. na leto. Društvu smejo pristopiti tudi ženske in pravne osebe; pravila ne določujejo starosti onih, ki hočejo pristopiti. Društvo je, kakor se razume, nepolitično. Goriški podružnici naj pristopijo tudi rojaki iz okolice in z dežele sploh, dokler ne ustanovi vsaka občina svoje podružnice, kar pa lahko stori, ako se oglasi v njej 20 udov. Podružnice pošiljajo imenike novih udov in nabrane denarne vsote vsakega pol leta glavnemu odboru v Ljubljano; glavni odbor pa odmeni podpore na razne strani, kakor se mu zdi primerno. Gotovo je, da nas, ki smo na meji, nikakor ne pozabi. Torej rojaki, krepko na noge: vpisujte se in pomagajte s svojimi doneski, letnicami, darili in sploh, kakor je mogoče, da se med našim narodom širi prava omika na katoliški narodni podlagi, katero društvena pravila izrečno tirjajo.

Našim deželnim in državnim poslancem v varstvo domačega vinstva.

Spisal R. Dolénc.

Od l. 1875. ni bilo v vipavski dolni količjak izdatne vinske letine. Vrh tega more pa sleherni Vipavec konstatovati, da se vino, to malo, kar se ga z velikimi stroški pridelava, od leta do leta teža v denar spravlja in prodaja. Na Dolenjskem niso slabe vinske letine tako zaporedoma kakor v vipavski dolini, toda s prodajo vina gre Dolenjem pa še bolj trda kakor Vipavcem. Tam se tudi primeri, da večji posestnik skozi celo leto nič vina ne proda, ker nihče po njem ne vpraša. Tako godilo se je na pr. po njegov lastni izpovedi blagemu pokojnemu gosp. deželnemu poslancu Karolu Rudežu, in v tem gotovo ni bil osamljen, in bi ne bil še danes.

Promišljevanja vredno je pač, od kod to pride. V dotičnih razgovorih se je uže dostikrat marsikje povdarjalo, da so se pri nas bolj inteligentni konsumenti v jako veliki meri na užitek piva navadili; manj inteligentni pa — delavci — na užitek žganja. To je žalobno vse resnično, vendar ni tudi nič manj resnično, da še tisto vino, katero se pri nas dandanes v primeri s prošlostjo v tako skrdeni meri uživa, ni domač pridelok, ampak tuji. Le pojdemo, in to osobito v poletnem in jesenskem času, ko domačemu vinu cena navadno nekoliko poraste, v gostilnice na našo Gorenjsko, na Tolminsko, posebno pa na Notranjako — na Pivko! — in prašajmo, kako vino točijo? Odgovorijo nam v prevagljivi meri, da hrvatsko ali ogrsko. No, proti temu, da se pri nas hrvatska vina točijo bi ne mogli in ne smeli konečno nič ugovarjati, ako bi domačega pridelka ne bilo; ali toči se hrvatsko in ogrsko vino, ko je še čisto dovolj domačega pridelka v deželi. To je na prvi pogled pač čudno, ako se pa stvari bolj na dno pogleda, čisto naravno. Hrvatsko vino ni zaubiti toliko boljše mimo domačega, pač pa mnogo bolj po ceni. Hrvatski in ogrski vinski agent, ne producenti! postavi na pr. vino v Postojno ali v Gorico na kolodvor od 9 do 12 gold. hektoliter. Vrh tega ne zahteva on koj plačila, ampak čaka do šest mesecev in ako treba še več. To je pa našim gostilničarjem, osobito pa manjšim krčmarjem, jako po godu, kajti čemu vipavsko ali pa dolejsko vino po 20 do 25 gold. v daljni kleti producenta plačevati, ako se tako po ceni brez vsega truda, brez vseh stroškov hrvatsko in ogrsko tako rekoč kar v hišo poslano dobi, in ako ubogi naš vinski konsument, delavec, nič po tem ne praša, od kod je vino, ampak samo po tem, da je m o č n o. Da bi hrvatska in ogrska vina v naših gostilnah in krčmah pa tudi po ceni bila, to pa ni slučajno, kajti toči se po tako visoki ceni, po kakršni bi se moglo tudi domače vino še vedno s prav poštenim lepim dobičkom točiti. In to je, kar našim gostilničarjem in krčmarjem nič manj ne ugaja, kakor prvotna nizka kupna cena hrvatskega in ogrskega vina. Privoščimo tudi našim gostilničarjem in krčmarjem lep dobiček, naj živijo tudi oni bolje ko mogoče, toda vprašanje nastane, ali je pa tudi gospodarsko mogoče, dobra hrvatska pridelana vina iz Zagreba noter v Postojno in Gorico tako po ceni postaviti??? In na to vprašanje mora pač sleherni, kateri se s pridelovanjem vina peča, odločno odgovoriti: n e ! ! Na Hrvatskem ni bilo v poslednjih letih tako dobrih vinskih letin, da bi bilo vina toliko, da bi se ne vedelo, kam z njim. Na Hrvatskem tudi niso vinogradski delavci toliko po ceni, da bi mogli producenti vino skoro zastopaj dajati.

In kakor katalog družega vinskega somnja leta 1881. v Zagrebu kaže, razstavilo je 72 razstavljavcev nič manj nego 199 raznih vin, pa med vsemi temi nahaja se le eno vino po 10 gold. hektoliter, in le tri po 11 gold., vsa druga so v ceni dosti višja bila. Od 1881. leta so pa še cene vin zaradi trtne uši in slabih letin poskočile, od kod torej tista tako po ceni hrvatska vina, katere se v našo deželo uvažajo? — Ni davno od tega, da se je neki gospod iz Ribnice na vodstvo deželne vinarške šole na Slapu z vprašanjem obrnil, bi li ne moglo ono neko sumljivo

hrvatsko vino preiskati, ter o njem, to je o njegovi kakovosti certifikata dati. Na to vprašanje se je odgovorilo, da se želji uže lahko ustreže, in da naj le dotičnega vina eno steklenico pošlje. Vino je res na Slap dospelo, pa kako vino je bilo to? — Po duhu ni bilo poznati, da bi v steklenici vino bilo, kajti duh spominjal je veliko bolj na „šnops“, nego pa na vino. Po okusu spominjalo je to samodelsko vino pa tudi mnogo bolj na sladčasti šnops, nego pa na pravo vino.

Duhu in okusu jako zvesto podobna bila je pa tudi sestava vina sama, kajti preiskava je pokazala, da je imelo pri 100%, reci: desetih % alkohola, le 30/00, reci: le tri tisočinke kisline, ekstrakt-nih snovi pa ni bilo skoro v njem slutiti. Kdo, le količkaj v kletarstvu večji ne spozna, na prvi mah da je bila ta „hrvatsko“ vino imenovana tekočina le jako slabo narejeni „petrit“ ali pa v najboljšem slučaju s pomočjo slabega „galizirana“ jako jako pomnoženi, toraj stanjšani prvotni pridelek? — In s takimi vini se naša dežela preplavlja, ko je še domačega pravga vina čisto dovolj v nji! O, da je moglo tak a vina po 9 do 12 forintov še z dobrim dobičkom iz Zagreba v Postojino in Gorico postaviti, to je pa istina, kajti računamo vsak procent alkohola v hektolitru po 60 kr. — tako drag je namreč kilogram finjšega špirita — in vse drugo, kar je zraven še treba, kakor: tropine, glicerin, enantni eter pa 1 gold. na hektoliter — kar je odločno preveč — pride hektoliter še le na 7 forintov!

Da se sem ter tje tudi prav poštna fina hr-vatska in ogrska vina pri nas po gostilnah nahajajo, ne dá se tajiti, toda ta ne delajo našemu poštnemu domačemu pridelku nikakega kvara v trgovini, ker so ona ravno tako visoka, žali pa še višja v ceni nego naša. No, nepoštenih „fabriških“ domačih vin pa hvala Bogu pri nas še ni, kajti producenti vina se njih naprave na skrivnem zaradi kaj ojstre državne, pa le za Cislajtanijo veljavne postave z dne 30. marca leta 1882. ne morejo lotiti — vsaj v količkaj pomenljivi meri ne. Očitno take fabriške tvrdke pa naša trgovska in obrtniška zbornica v svojem zaznamku, tudi še nima zabeležene.

Kaka velikanska krivica, in škoda se s takim inportiranim hrvatskim „fabrikatom“ naši domači vinski kupčiji dela, je očitno; in zato bi bilo le želeto, da bi se naši p. n. gospodje deželni in državni poslanci rešenja tega vprašanja lotili. Zakaj naj bi ne veljala enaka postava, kakor za nas tudi za sosedno Hrvatsko in Ogrsko? Ali pa ako nima za Hrvatsko veljati, zakaj se ona tudi za nas ne razveljavi; kaj je potrebno, da se „stara voda“ še le iz Hrvatskega in Ogrskega k nam vpeljuje, ali bi je ne mogli doma dovolj najti? Letos bode marsikje na Kranjskem vino dosti prekislilo, in več kakor pametno bi bilo, ga po poštni poti zboljšati. Pa to nam postava od dne 30. marca 1882. leta prepoveduje, hrvatski „čifut“ sme pa delati v kleti, kar hoče, in sme k nam izpeljati, kolikor le more — talmi-vina. Torej deželni in državni poslanci naši, gorko naj Vam bode priporočeno varstvo našega domačega vinstva.

Po „Novicah“.

Dopisi.

iz Gorice, 20. okt. — Pričakoval sem, da do-bite kako poročilo o koncertu, ki je bil 12. t. m. v dvorani Concordie v prid zavetišču sv. Jožefa v Go-rici. Ker vas je pa dopisnik pustil na cedilu, dovo-lite, da jaz povem par besed. Čisti dohodek znašal je nad 200 gld., kar velja v Gorici za precej veliko vsoto. Kdor ni vedel prej, kakega duha je „Corriere“, lahko je spoznal o tej priliki. Naznanil je koncert, rekoč, da čisti dohodek ima dober namen (scopo pio), a sv. Jožefa se je bal izreči. Iz tega se vidi, da „Corr.“ ne prihaja iz vrst italijanskih obrtnikov, ki so si izvolili sv. Jožefa patrona. — Pa še v drugem oziru je bil koncert zanimiv. (Da se je sijajno izvršil, o tem niti ne govorim; kdor je bil zraven, vé to iz skušnje; kdor ni bil, njemu je težko dopedati.) Koncertant Herman baron Roner, 12 letni dečko, je Nemeec, baronica Baum je Nemka, vojaki, ki so pomagali, veljajo bolj za Nemece, igrani kosi so večinom nemških skladateljev, obiskovalci Con-cordie so največ Nemci, a vender vabila po mestu, program in vstopnice so bile samo italijanski tiskane. Zakaj? Da bi se tudi Italijani pridobili za koncert, čegar čisti dohodek je bil namenjen italijan-skemu zavodu. Ali so se Italijani res pridobili? Ne. Dvorana je bila sicer polna, pa koga? Uradnikov, vojakov, aristokratov, tukaj bivajočih Nemcev, tujih družin, a nikakor ne onih, ki se štejejo Italijane puro sangue. Niti enega teh ni bilo. Kaj sledi iz tega? Da je zastoj vse prizadevanje nekaterih krogov, da bi tukajšnje Italijane puro sangue spojili z nemškim življenjem. Pojte tem Italijanom nasproti, kolikor hočete, oni sprejmejo pomoč pri kupčijskih volitvah, pri vo-litvah v mestno starešinstvo, pri ropotnji proti Slo-vencem itd., ali nikoli jih ne pripravite do tega, da bi vas smatrali ravnopravne v vseh ozirih; sebo bodo vedno povikovali in se bodo aramovali šedeti z vami pri eni mizi. Dajte jim dvorano društva Concordia,

dajte jim čitalnične prostore, ali za se jih ne pridobite. Iz vaših rok sprejmejo dar, ali pri koncertu vas zatajijo, vas nčeejo poznati, ker vas ne priznavajo in vas nikoli ne priznajo ravnopravne z italijanskim narodom. Taki so Italijani sangue puro, ki se po pra-vice smejejo v pest njim, ki mislijo, da jih bodo učili plesati nove „vize“, različne od onih, katere do zdaj poznajo. Gospoda, ne zapirajte oči, poglejte ok. lo sebe pa spoznajte, kje imate zaveznike po mišljenji in dejanji! Vaša politika je jalova.

S Tolminskega, 17. okt. 1885. — Zadnji do-pisnik s Tolminskega je poskušal govoriti o naši šoli in o šolskih razmerah. Zni se mi, da je hotel nekaj reči, pa da se ni upal s pravo barvo na dan. Meni, prostemu kmetu, ki imam večino svojega življenja le matiko in lopato v rokah, bodi dovoljeno, draga „So-ča“, da ga poprašam nekaj malega. Temeljito ne poj-de, ker sem na šolskih klopih le malo hlač strgal. Uprašam ga le po svoji kmetijski glavi na podlagi tega, kar vidim in opazujem pri svojih otrocih. Zakaj prav tolminska šola v primeri z drugimi v okraji ne izuri niti enega otroka, da bi bil sposoben z srednje šole, dasi je četerorazrednica? Zakaj nasproti pa druge šole to dosežejo? Zakaj so male šole v okraji dika šolstvu, tolminska pa ne? Kako je to, da najboljše šolske moči v gorah raztresene tekajo?

Otroke je redko kedaj videti, da bi se doma učili ali kako nalogo pisali. Moje otroke vsaj sem redko kedaj videl v hiši s peresom v roci. Otroci, že tako na red nenavajeni, razsajajo še bolj, ko šolo obiskujejo. Pri njih ne zapaziš nobenega veselja do šole, niti ljubezni do učitelja. Kje je iskati vzrok ti gnilobi? Morda imajo učitelji toliko izvenrednega pos-la, da jim ni mogoče, v večernih urah nalog pregledovati, ali na prihodnje ure pripravljati se? Ali je komu bolj potrebno, po krčmah kvartati in bahati se s svojo veliko uplivenostjo? Kakor spoznate, dragi roditelji, dobro in razumno gospodinja brzo, ko čez prag v hišo stopite, tako stopite čez prag naše šole, da spoznate, pri čem je vse. —

Za javne skušnje nisem nič unet, ker prava skušnja je — sposobnost, katero otrok dobi za življenje; in prav skušnja je to, kar nam nevednim kmetom vspešno zakriva napake, katere ima šola. Pravi učitelj ne bo nikoli zakrival svojega truda in uspeha, tudi med letom ne. To je moja kmetška pamet; pa koli-kor glav, toliko misel.

Cudno pa se mi zdi, da dopisnik prav učiteljico napada. Naj ve, da tolminski razumniki ji izročujejo svoje otroke, in tolminski roditelji so veseli, ako jim ona vzgoji njih otroke. Res pa ni, da bi učiteljica pri poučevanju v ročnih delih priklicevala druge otroke. Ona ima zunaj šole in zunaj šolskega posla posebne ure, katere je za to določila. Pa tudi če bi bilo, mislim da to bi ne bilo tako slabo. Naša skrb mora biti, poduk razširiti med narod. Razumnost in denar sta poglavitno orodje, da se narod obrani in razvije!

Vam roditeljem pa, katerim je mar za čedno in vspešno vzgojo svojih otrok, ki toliko žrtujete za šole, ter si od vsakdaunjega kruha odtrgate, da vzdržujete šolo, pazite na to, kako napredujejo vaši otroci; spodbujajte v njih veselje do šole in ljubezen do učiteljev. Ako pa kako napako zapazite, obrnite se do c. kr. okrajnega šolskega sveta, kateri bo gotovo na to pa-zil, da se odstranijo škodljive napake.

Oče in kmetovalec.

Politični pregled.

Minoli teden predložil je finančni minister Dunajevski proračun za l. 1886. V njem pre-računjene so vse potrebščine na 513 milijonov 582.710 gold., dohodki pa na 506 milijonov 939.788 gl. Primanjkljaja je torej nekaj čez 6 milijonov in pol. Toda pomisliti je, da ta pri-manjkljaj izvira le radi izvenrednih doneskov za železniške in druge zgradbe, ki bodo ob svojem času obresti nesle, tako da po odbitih teh iz-rednih stroških kaže proračun nad 260.000 gl. preostanka. Bodo li davki in drugi do-hodki resnično v isti meri dohajali, kakor finančni minister pričakuje, to je seveda vprašanje časa. Prav srčno želimo, da bi se mini-ster ne varal, a še srčneje, da bi se naše fi-nance tako ugodno razvile, da bi se davki znižali.

Inače obrača vso pozornost na se adresna debata, ki buči že skoro ves teden v zbornici. Razprava o tej zadevi je tako viharna, kakor ni bila menda še nikdar do sedaj; prav živo spominja na razprave hrvaškega sabora; razlika je le v tem, da je razburjenost na Hrvaškem opravičena in istinita, pri nas pa umetna. Raz-pravo pričel je poslanec Carneri, mož, ki se vedno odlikuje po posebnih strasti in zagrizenosti. Končal je svoj govor z groženjem, da se z nem-

ško krvjo ustanovljena Avstrija razbije in da na nje mesto nastopi slovanski „ne vem kaj“, ako se bo po sedanjem potu nadaljevalo. Za njim govoril je dr. Rieger mirno in mojstersko. Žal, da nam prostor ne dopušča, obširneje njegov govor razpravljati. Povedal je, da Čehi se drže še vedno pridržka, s katerim so v zbornico v-stopili, očital je levičarjem, da se spodtikujejo nad federalizmom, a da hočejo Galicijo, Dalma-cijo in Bukovino odločiti iz Avstrije ter Češko razdeliti in da hočejo centralizacijo, ker so u-verjeni, da s tem Avstrijo ponemčijo. Z mini-sterstvom ni zadovoljen, ker poslednje preveč ozir jemlje na to, kaj poreče Dunaj, kaj levica. Iz naslednjih govorov omeniti nam je oni g. Šukljeja, ki je nasprotnikom povedal, kakšni so in kaj hočejo, kar jih je hudo razjarilo, da so mu med govorom živahno ugovarjali ter ga po-tem osobno napali. Govornik poudarja tudi, da so kranjski Slovenci sicer nekaj dosegli, za kar so ministerstvu hvaležni, a naučni minister da je žalibog omejil te koncesije. A kako je na Koroškem, Štajerskem in Primorskem? nadaljuje govornik. Podoba je, kakor da bi se dobrohotni nameni osrednje vlade vsled nasprotnih krajev-nih sap prav v nasprotne premetavali. Za njim govorili so Krzepek, dr. Gregr, Knutz, Taaffe, Lichtenstein, Suess, Klun, Schaup, Dzeduszycki, Svoboda in Heinrich. Žalibog, da ne moremo niti posnetkov teh govorov ponatisniti, med ka-terimi so mnogi prav znameniti, a zabiti ne smemo Knotza, kateri je ponzročil velik škandal. Napadal je vse, kar ni velikonemško, Čehe, namestnika Krausa, klerikalce, vlado, desnico, Šukljeja in naposled je hotel dokazati, da je pod sedanjo vlado narodni prepir zašel v našo vojsko. Grof Taaffe je — ves razburjen — od-ločno branil namestnika češkega in zanikal, da bi bila trditve Knotzova gledé armade istinita, levičarji hočejo le na ta način prepir tudi v te kroge prenesti. Drugi dan prečital je državnega vojnega ministra izjavo, v kateri slednji trdi, da je Knotzova trditve neistinita, osobito pa, da ni on izdal v tem oziru nobenega ukaza, kakor je Knotz trdil. Levičarji so trdili, da je Taaffejevo očitanje, češ da hočejo oni prenesti narodni pre-pir tudi v vojsko, za nje razžaljivo, in so zah-tevali, da bi jih ministerski predsednik odpu-ščenja prosil, a dosedaj Taaffe tega ni učinil in tudi ne učini. Naposled govorila sta še dva glav-na govornika in načrt adrese je bil z veliko ve-čino sprejet. Za 22. t. m. sklicane so bile na Dunaj delegacije.

Grof Taaffe odgovoril je na vprašanja o iz-gredih na Češkem rekoč, da je stvar pretirana ter da gotovo oblasti svojo dolžnost izpolnijo in take izgrede zabranijo.

Preostaja nam še govoriti o zunanjih za-devah. Na jugu je štrena vedno bolj zmedena. Kralj Milan izgnal je iz Niša vse časnikarske poročevalce, vlada zabranila je uhod v Srbijo vsem časopisom in govori se, da hoče kralj u-dariti — ne proti Turkom, temveč proti Bol-garom. Nam se zdi to neverjetno, to bi bilo huje nego bratomor, in kralj Milan bi stalno malo časa užival sad tacega započetja. Tega bi niti ne omenili, da ne bi bilo znamenj, ki na to kažejo. Bolgarski knez Aleksander vrnil se je nagloma v Sredec ter odposlal v Niš ministra s posebnim pismom do kralja srbskega, a zadnji je knezu telegrafično poročal, da ga ne sprejme. Sicer pa je bolgarski knez tudi obljubil vele-vlastim, da se njihovim sklepom podvrže ter da pokliče vojsko od meje nazaj. Zdi se, kakor bi hotel knez retirirati, a mogoče je, da je vse to le pesek v oči. Strune so še vedno napete in čakati moramo, kaj prihodnost prinese.

Na Francoskem so volitve dokončane. Do-polnilne volitve v nedeljo niso bile ugodne mo-narhistom, ki bodo imeli skupaj 202 poslanca, dočim jih imajo republikanci skupno 384. Vladni pritisk zoper nerepublikance je bil silen, sodniki in drugi uradniki, ki niso za vlado delali in gla-sovali, bili so takoj odpuščeni.

Domače in razne vesti.

„Goriška ljudska posojilnica“ dobro napreduje, vendar ne more ustreči vsem, ki se na njo obračajo, da bi dobili posojila. Svojim rojakom priporočamo, naj pomislijo, da mnogi naši deželani plačujejo oderuške obresti za glavnice, ki so si jih tu pa tam izposodili. Tem revežem bi bilo pomagano, ako bi dobili posojilo pri ljudski posojilnici, ki ni tako trdosrčna upnica ko mnogi drugi. Zato bi bilo dobro, da bi oni rodoljubi, katerim denar preostaja, ki ne vejo kam z njim, denar vložili na obresti v hranilnici, ki je združena s posojilnico. Ta hranilnica plačuje od hranilnih vlog po $4\frac{1}{2}$ od sto ter izposojuje vloženi denar po 6 od sto. Kadar bodo boljše razmere, se lahko zmanjšajo stroški onim, ki jemljejo na posodo, ali pa se povišajo obresti onim, ki vlagajo, dasi je prvo bolj verjetno ko drugo. Thurnova hranilnica plačuje samo po 40/0 od vložnega denara in ne sprejema vlog, ki presegajo 100 gl. Ljudska posojilnica plačuje pa višje obresti in sprejema vloge v vsakorénem znesku. Rojaki smejo z dobro vestjo izročevati denar zavodu, ki je v poštinih rokah in ki ima preblag namen, dajati posojila, posebno majhna in za kratek čas, brez posebnih stroškov na kolikor mogoče nizke obresti, ter obvarovati marsikaterega posestnika, obrtnika ali delavca, da ne pride v roke oderuhom. — Ob enem opominjamo one, ki jemljejo iz posojilnice denar na posodo, da na denar, ki je zdaj v njih rokah, čakajo morda že trije, štirje, ter jim priporočamo, naj skušajo, da posojila o svojem času povrnejo, da se bo potem pa drugim pomagalo. Kdor ne more vse vsote na enkrat plačati, naj plačuje po malom. V ta namen, naj si kupi pri hranilnici, ki je združena s posojilnico, knjižico, ki stane 10 kr. V to knjižico naj nalaga denar, ki mu bo obresti nosil. Ko se pa vsota nekoliko zviša, naj reče, da se mu za vloženo vsoto, ki je že obresti donášala, zbríše toliko dolga, kolikor znaša ona vsota. Po tej poti lahko vsakdo spleča posojilo, ki je je vzol iz posojilnice, ne da bi si moral na enkrat mnogo pritrgovati ali celo drugod dolgove delati. Rojaki, poskusite eni in drugi, ter bote videli, ali ni tako.

Katoliško društvo (Circolo cattolico) imelo je, kakor smo že poročali, v četrtek, 15. t. m., izvenredni občni zbor, kateremu je predsedoval podpredsednik dr. A. Gregorčič. Prebral in potrdil se je zapisnik prejšnjega občnega zbora. Tajnik prof. Alpi prečita kratko poročilo o društvenem delovanju od zadnjega občnega zbora do zdaj. Podpredsednik se spominja s toplimi besedami odstopivšega predsednika dr. K. vit. Dolia ca ter povabi navzoče, naj ustanove v znamenje spoštovanja in zahvale dolgoletnemu predsedniku, kar se zgodi. G. Castelitz predlaga, naj odbor izmed sebe sestavi deputacijo, ki naj bi šla k odstopivšemu g. predsedniku, kar se sprejme. Voit se na to predsednik in z nadpolovico glasov izvoli se g. Karol vitez B a u b e l a, c. k. višji stavbeni svetovalec v pokoji. Prof. Sessich je priporočal, naj se obrača skrb na mesečne shode; baron Somaruga je menil, naj bi se sklicevali zbori tudi zunaj mesta; prof. Pertout je predlagal, naj se natisne imenik društvenikov ter razdeli udom, kakor tudi, da naj se postavijo po deželi poverjeniki; g. Princič je nasvetoval, naj se pošiljajo udom tiskana vabila toliko k mesečnim shodom, kolikor k občnim zborom. Navzoči so vse stavljene nasvete sprejeli, oziroma so odobrili izražena načela. Z evviva — in živio — vsklikom na sv. očeta papeža in presvitlega cesarja sklenil se je občni zbor ob 3/4 12.

Kupčijska zbornica goriška izvolila je 15. t. m. na mesto umrlega Viljama pl. Ritterja v deželni zbor goriški dr. Karola Venutija, odvetnika v Gorici. Do zdaj je bila navada, da je kupčijska zbornica izbirala svoja zastopnika v deželnem zboru iz svoje srede; ali letos je menila večina v zbornici, da jej je treba iti po sposobnega zastopnika drugam, in dobila ga je v predsedniku Ginnastike. „Corr.“ opisuje novega poslanca kot moža, ki reši Izrael. Bojimo se, da potem bi bilo slabo z našimi trgovci in obrtniki, ki želijo, druge rešitve.

Volilni komisiji 18. t. m. predsedoval je Anton mejni grof Obizzi, iz Gorice. Po končani volitvi sešla se je večina volilcev pri „zlatem levu“, kamor je bil prišel tudi novi poslanec, g. dr. Gregorčič, ki se je svojim volilcem presrečno zahvalil. G. Obizzi ga je lepo pozdravil ter mu napil. Dr. Rojic Al. napravil je volilcem napitnico kot podpredsednik „Sloga.“ Prišlo je bilo tudi nekaj drugih rojakov nevolilcev, ki so se veselili sijajne volitve naših veleposestnikov.

Nasprotnikova graja je najboljša hvala, si je lahko mislil poslanec dr. Gregorčič, ko je bral v „Corrieru“, kako ga ta list opisuje. V štev. od 10. okt. pravi ta list: „Slogin“ kandidat za ono mesto (v dež. zboru) je dr. Gregorčič. Ako Povše ni bil zmeren narodnjak, je njegov naslednik, ne da bi se zakrival, in to vemo vsi, stokrat bolj zagrizen nasprotnik naše narodnosti. Njegova izvolitev bi gotovo ne uplivala v pomirljivem smislu med narodnostima,

ki sti zastopani v deželnem zboru.“ V štev. od 14. okt. je zopet udaril na boben ter priporočal zmernega (prožnega) kandidata. Veleposestniki odgovorili so na to z enoglasno izvolitvijo dr. Gregorčiča. Tedaj se pa „Corr.“ ni mogel več premagovati ter je zapel novega poslancu sledečo pesem: „Čast. Gregorčič ni zmeren narodnjak, ampak fanatik svoje stranke. On sovraži vse, kar ni slovensko, Nemece kakor Lahe, liberalce kakor konservativce, ako bi zadnji slučajno drugače mislili nego on o panslavizmu. Sodba, katero tukaj izrekamo, ni katero nasprotni stranke. Sestavljena je po tem, kar govorijo o njem mnogi njegovi sorojaki. Ko stopi dr. Gregorčič v deželni zbor, težko da bi ostal zmeren in nepristransk. — Kak upliv bo imel torej slovenski poslanec, kakršen je dr. Gregorčič? — Novi poslanec bo nespravljiv, kar mu ne bo branilo, da bo največ zahteval.“ Tako in onako „Corr.“; mi pa čestitamo, da ima nasprotnika oni list, ki je očital vzvišenemu nadškofu goriškemu kot pododovani groh, ker je rojen Slovanec. Graja takega nasprotnika je v resnici velika čast.

Goriško mestno starešinstvo imelo je preteklo soboto, 17. t. m., zanimivo sejo, v kateri se je obravnavala Valussijeva odpoved. „Corriere“ je še par ur pred sejo zaključil mestne starašine, naj se pokažejo može, naj sprejmejo z obema rokama odpoved ter naj pahnejo iz starešinstva mnogozaslužnega monsig. Valussija, stolnega prošta goriškega, na čegar vrata raznovrstni reveži vedno trkajo, ko je gospodar doma. Ali mestnim starašinam je drznost „Corrierova“ uže presedala in bali so se najbrže, da jih bodo imeli meščani za „Corr.“ podložnike, ako bi se udali njegovemu drznemu zahtevanju. Boljši duh je v starešinstvu prevladal in Valussijeva odpoved bila je enoglasno zavržena, tako da mons. Valussi je še dalje goriški starašina. Iz srca nas veseli ta sklep goriškega starašinstva, ker s tem je pokazalo, da se ne ujema z onim ropotanjem, ki se uže več tednov bere v „Corr.“ proti mons. Valussiju. S tem je dobil Valussi zadoščenje za neparlamentarno postopanje nekaterih starašin proti njemu, ki so mu dali nalog, naj spiše poročilo za Proglerjev načrt, a sami so pozneje glasovali proti predlogu, ki so ga dali staviti po Valussiji. Upamo, da s tem so naredile goriške razmere korak na bolje, kar spričuje tudi besnenje „Corr.“ radi tega sklepa.

„Corrierove“ odgovore na „Sočina“ prasanja in opazke priporočamo mladim odvetnikom, ki želijo v zvišanji in zavijanju poduka in vzgledov. Prášali smo ga v zadnji številki brez ovinkov, ker je bil običal, da bo odgovarjal, kdo so bili pred glasovito sejo enega mnenja z mons. Valussijem o Proglerjevem načrtu. Tega nam list ni povedal, ampak ponovil je, kar je že prej enkrat pravil, da drugi starašine, osobito udje finančne in stavbenega odseka, so se pred ono sejo zmodrili, da on je s tem zadovoljen in da ne praša, kakega mnenja so bili prej. Z drugimi besedami bi rekel „Corr.“: ker so prišli udje omenjenih odsekov še pred glavno sejo do boljega spoznanja, zakriti hočem s plaščem ljubezni in molččnosti njih prejšnjo zmoto (po „Corr.“ mnenji). Mi pa pravimo, da „Corr.“ mora raztegniti tisti plašč tudi čez Valussija, ali pa ga mora vzeti tudi raz omenjene odsekovce. „Corr.“ nima niti najmanjšega veljavnega dokaza, da bi se ne bil tudi mons. Valussi do one glasovite seje zmodril, kajti Valussija ni bilo v seji (starašinstveni) ter ni glasoval ni za Proglerjev načrt ni proti njemu. S kako pravico torej razupiva „Corr.“ Valussija kot zastopnika in pospeševalca Proglerjevega načrta in vled tega kot moža, kateremu mestni blagor ni popolnoma na sroce priraščen? „Corr.“ dela to brez prave podlage, in sicer le zato, kakor je že večkrat na široko in dolgo povedal, ker je mons. Valussi v državnem zboru p r a v i č e n, ker se ne prepira s Tonkljem in ne zanikuje Slovanom pravico, ker sedi v Hohenwartovem klubu in podpira dunajsko vlado. „Corr.“ hoče delati v Gorici kos visoke polilike ter hoče strahovati državne poslance, ki ne zajemajo modrosti iz njegovih kalnih virov. Ali Goričani se naveličajo vednega hujskanja proti odličnemu, zaslužnemu, poštenemu, prijaznemu, uplivnemu starašini ter odgovorijo „Corrieru“, kakor zasluži. — Pa poročilo za Proglerjev načrt, katero je spisal Valussi in poslal županu, da bi se bilo bralo v omenjeni seji, ali ni to očividni dokaz, da Valussi se ni bil zmodril in da „Corr.“ ima prav, ko ga napada? Tako bo morda kdo prašal, misleč, da „Corr.“ se krivica godi. Prijatelj, kar zadeva ono poročilo, moraš vedeti, da ne pričra proti Valussiju prav nič, pač pa proti o d s e k o v c e m, njegovim tovarišom. Valussi je dobil od združenih odsekov n a l o g o, naj sestavi poročilo v smislu za Proglerjev načrt. Valussi kot mož je to nalogo izpolnil ter izročil poročilo županu. Poročilo torej ni Valussijevo delo, ampak združenih o d s e k o v, Valussi je le pero posodil, kar niso imeli drugega tako tenko urezanega; delo se pa ne pripisuje peresu, ampak onemu, ki misli narekuje. Valussi kot mož ni s m e l poročila obdržati, timveč je je moral županu izročiti. Združena odseka, ako sta se bila res zmodrila, sta imela Valussiju dano nalogo preklicati ter poročilo ustaviti; tega pa nista storila, zato ju zadene vsa krivda. Nerazumljivo je skoro (ako bi ne poznali naših zastopnikov), kako se morejo

odsekovci zmodriti, ne da bi se odseka zmodrila; in vendar je tako. Pa poreče kak židovski pisar, da se ne godé žudeži! Torej je jasno kot beli dan, da veččastiti monsignor Valussi se je vedel v Proglerjevi zadevi kot možak, ki pozna parlamentarne oblike, med tem ko „Corr.“ stvar drugače zavija ter jemlje razloge (se ve da po krivici) iz državnega zbora, da bi svoje nasveto, katere daje mestnim starašinam, po svoje podprl.

Ludcvik Schlögel, kapelnik pri c. k. 62. pešpolku v Gorici, dobil je izmod blizu 200 skladatelj, ki so poslali vsak po en valcer v presojo založništvu lista „Das Orchester“ v Draždanah, za svoj valcer „Wintermarchen“, drugo darilo v znesku 100 mark. Čestitamo.

Ernest Kramar, potrjen in priznan profesor kmetijstva, imenovan je od naučnega ministra ud izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole za Goriško. Čestitamo.

C. k. deška vadnica v Gorici nima 480, ampak 610 učencev v vseh svojih razredih in sicer na slovensko-nemškem oddelku v I. razredu 71, v II. 95, v III. 81, v IV. 63 dijakov, na italijansko-nemškem oddelku pa v I. razredu 64, v II. 88, v III. 81, v IV. 67 učencev, vkup torej 610. Lopo je videti, da so začeli slovenski roditelji bolj pridno pošiljati svoje sinove v šolo nego pred nekaj leti, ko je bilo na vadnici po 28, 35, 40 učencev v I. slov. razredu. V II. slov. razred se je bilo oglasilo 103 dečkov, a sprejetih je bilo le 95.

S tramvajem na par iz Gorice na Trnovo menda ne bo nič; prave poskušnje so slabo iztekale; stroj se vlačil počasi in straši konje. Naročili so menda drug stroj, ki naj bi imel močnejša rebra, da bi bolje sopihal. Ali izpolni upanje, ki se stavi nauj, pokaže prihodnost.

Studio sopra Gorizia imenuje se knjižnica, ki ima mnogo zdravih mislij, kako bi Gorica postala klimatično zdravilišče. Pisatelj je drognil v sršenovo gnezdo, kor je rekel, da nespametni narodnostni prepričani brani tujcem v Gorico. „Corriere“ je vled tega zbesnil ter hudo očeta pisatelja, ki se je upal z resnico na dan. A ta odgovoril je v „Ecu“ tako, da „Corr.“ uha boljše. Razen nekkih napetežev želi vse mesto mir, in načrti, ki so v oni knjižici izraženi, se morejo izvršiti, ako pridejo v prave roke, ki plačujejo delo po vrednosti in ne više. Tako bi se dala z malimi stroški popraviti cesta od novega pokopališča do Ajševico, ki bi bila mestu v jako veliko korist.

V Breginji umrla je pretekli teden mati našega državnega poslanca dr. vitoza Tonklja v 80. letu svojega življenja. Pri njenem pogrebu bil je navzoč mlajši sin dr. Nikolaj Tonkli, odvetnik v Tolminu. Tretji sin gospodari na domu in je župan ondašnji občini. Ranjka je mnogokrat in po dalje časa stanovala pri starejem sinu v Gorici ter je prav ljubeznivo skrbela za svojega nauka in naukiujo. Pa tudi sina, državnega in deželnega poslanca, je razvedovala se svojimi materinimi pogovori. Imela je pri sinu vsega dovolj, vendar se je nosila vedno le ponižno in priprosto ter je pogosto rekla, da konec življenja hoče prebiti doma, da bo pokopana pri sv. Katarini. Ta želja se jej je izpolnila in njeno truplo pričakuje v domači zemlji splošnega ustajenja. Stara mati se je odlikovala kct pridna gospodinja in dobra mati, ki je vse svoje otroke prav lepo odgojila. Tudi sinovim otrokom v Gorici bila je dobra stara mati tako priljubljena, da se otroci niso dali potolažiti, ko se jim je naznanilo, da stare matere ne bo več v mesto. Blag spomin zaslužni ženi; njenim sinovom pa izraz resničnega sočutja pri bridki zgubi.

Na deželni kmetijski šoli, slovenskem oddelku, se bodo vršile v torek 27. t. m., od 9.-12. ure predpoludne poluletne preskušnje, h katerim se prav uljudno vabijo vsi prijatelji umnega kmetijstva, posebno pa posestniki, da se pripravijo o napredku dijakov. V Gorici, 20. oktobra 1885. Voditeljstvo slovenskega oddelka deželne kmetijske šole.

Fr. Žepić, začasni voditelj.

V Trstu bodo praznovali konec drugega tedna in dalje petstoletnico posvečenja stolne cerkve sv. Jušta. V ta namen sta šla danes skoz Gorico v Trst nadškof Grasselli iz Rima in škof Marengo iz Chioggie. Natančnejši program prihodujič.

Na koperskem učiteljski in ž njim združenih vadnicah dali so več prostora deželnim jezikom, nego so ga imeli do zdaj. Kedar se zgodi kaj takega na goriški deški in dekliški vadnici, ki sti nemški od 1. razreda naprej?

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda ustanovila se je 17. t. m. v Trstu. Pri dotičnem shodu bilo je nad 150 rodoljubov pričujočih. V načelnitvo so voljeni: načelnik monsig. dr. Šust, stolni prošt; denarničar g. Živic, inženir; tajnik g. Skalé; in trije namestniki. Tržaška podružnica šteje uže 13 ustanovnikov, 73 letnikov, 16 podpornikov. Ni dvomiti, da tržaška podružnica se bo posebno lepo razvijala,

ker je to društvo posebno v Trstu potrebno (kakor v Gorici) in ker ima tam rodovita tla radi zavednosti, požrtovalnosti in silno velikega števila slovenskega ljudstva.

Na znanje. Ker se k napovedanemu zborovanju Tominskega učiteljskega društva 29. septembra t. l. ni bilo zbralo zadostno število udov, ki bi mogli zborovati, bode prihodnje zborovanje 5. dne novembra t. l. z istim uže objavljenim sporedom. Odbor.

Gospodom organistom, ki so se vdeležili letošnjega podučevalnega kurza za organiste v Gorici in drugim prijateljem cerkvene glasbe naznaujam, da morem postreči s svojimi, po Glasbeni Matici izdanimi predigrami za orglje, harmonij ali klavir, ako se kmalu po listnici pri meni za-nje oglase.

D. Fajgelj, učitelj v Tolminu.

Poslano.

P. n. gg. veleposestnikom I. volilnega okraja, ki so me pri volitvi 17. t. m. počastili s tem, da so me izbrali za svojega zastopnika v deželni zboru goriškem, se po tej poti presrečno zahvaljujem za skazano mi zaupanje ter jim ob enem obetam, da so bom po svoji moči vedno prizadeval, pospeševati njih koristi, kakor splih koristi naroda in dežele.

V Gorici, 22. oktobra 1885.

Dr. ANTON GREGORČIČ.

Za mnoge čestitke, katere sem dobil in še dobivam iz goriške dežele in od zunaj o priliki svoje izvolitve v deželni zbor goriški, zahvaljujem se prav presrečno na tem mestu, ker drugače ne morem, ter javljam, da me je močno oveselil soglasen izraz zadovoljnosti z mojo volitvijo.

V Gorici, 23. oktobra 1885.

Dr. A. GREGORČIČ.

Treba posnemati. Pred nekim časom zahteval je znanec, ki je dalje časa trpel na zagačenji, združenim z navalom krvi in bolečino v glavi, srčnim bitjem in studom nad jadjjo, na posebno priporočilo svojega domačega zdravnika znane **lekarja R. Brandt-a švicarske kroglice.** Dotični lekar, ki iz neznanih vzrokov ni imel pravih švicarskih kroglic, je hotel kupca pregovoriti, naj bi vzel njegovih, doma izdelanih in liki švicarskim kroglicam zavrtih kroglic, češ ker so boljše in cenejše. K sreči bil je bolnik uže prej opozorjen, da se švicarske kroglice mnogovrstno ponarejajo, in je takoj zapustil lekarno, da si je drugod kupil prave lekarja R. Brandt-a švicarske kroglice. To je vredno posnemati, in vedno se obvaruje zmote, kdor pazi na to, da znamka lekarja R. Brandt-a švicarskih kroglic ima bel križ v rudečem polju in podpis R. Brandt-a.

RAZGLAS.

Išče se duhovnik, ki bi hotel stalno prevzeti podučevanje

kršanskega nauka

v enorazredni slovenski dekliški šoli v Gorici. Odškodnina po dogovoru. Oglasi do 31. t. m.

V Gorici, 20. oktobra 1885.

Društvo „Sloga.“

EDINA KROJAČNICA in ZALOGA

vsakovrstnega sukna ter gotove obleke za gospode vsakega stanu pri

MARTINU POVERAJI

v Gorici na Travniku poleg kosarne.

Naročbe se hitro in lično izvršujejo po najnovejšem kroji in poštenih cenah.

EQUITABLE,

zavarovalna družba za življenje, ustanovljena leta 1859.

Skupna glavica konec leta 1884 145.404.813 gld.
Razdelilo se zavarovancem leta 1884 8.041.979 „
Stanje zavarovanj konec leta 1884 83.699 polic.
Za znesek 773.522.928 gld.

V poroštvo avstrijskim zavarovancem položenih je pri dunajski banki „Union“ 103.000 gld. v avstrijskih državnih dolžnih listih z obrestmi 5%.

Vse police „Equitable“ ove so po treh letih nepreklicljive, to je: ko preteče t. obrok, „Equitable“ plača zavarovano vsoto tudi tedaj, če kdo umrje v dvoletni, po samomoru ali vsled postavne obsodbe ali če kateri podatki v oglašju se pokažejo neresnični. „Equitable“ ne zahteva nikakih spricavanj in plača nemudoma ko je potrjena smrt. Vsa dobička pripada zavarovancem (leta 1884 bilo je razdeljenih 8.041.979 gld.) in na navadne police plača se v gotovini uže po drugem vplačilu premija (vsakoletnega doneska na račun zavarovalnega lista ali police) pri policah, do smrtne rente ali polovične do smrtne rente (prihodkov) se pa nakupiči in se izplača konec zavarovane dobe.

Vzglede v pojašnjenje načrta polovične do smrtne rente. Za zavarovanje po tej lestvici v znesku 20.000 gld., sklenjeno v 43. letu, iznaša na podlagi pogojev, veljavnih pri načrtu za polovično do smrtne rente, za dobo 15 let vsakoletni premij (vplačilo) 983 gld. 80 kr.; v 15 letih tedaj 14.757 gld.

Po raznih računih iznašala bi vsota zavarovance pri zalogu polovične do smrtne rente po preteklih 15 letih blizu 7.890 gld., katero zavarovane lahko obrne po eni štirih poti, navedenih v uvodu, namreč:

1. proda svojo polico z dobički in pravicami družbi, in v tem slučaju bi dobil najbrže okolo 19.180 gld., s katerimi se uničijo njegove pravice do družbe;

2. ali pa dobi zavarovane namesto svoje izvorne police drugo, ki je že popolnoma vplačana, ki zapade ob smrti in ki dosega blizu vsoto 31.000 gld.;

3. ali pa se odpove svoji, in koristim (dobičkom), polica zapade ob smrti za 20.000 gld. in družba mu plačuje do smrti rento v znesku blizu 818 gld. na leto;

4. ali pa zavarovane dobi v gotovini nakupičeni dobiček okolo 7.890 gld. in za polico se plača ob njegovi smrti 20.000 goldinarjev.

Nadaljna pojasnila daje R. M. VERVEGA, menjalec v ulici mestnega vrta (Via Giardino), h. št. 5, ki je zastopnik za Gorico in deželo.

EDINO

v največji krojačnici za moške

IGNACIJA STEINER-JA V GORICI

nahajajo se izgotovljene v neizmerno izbero ZA ZIMSKI ČAS

povrhu sukne za moške podoblačene

z volno po gl. 10 do 40

popolna obleka za moške, lično delo po gl. 10 do 30

hlače za moške, nov kroj po gl. 3 do 10

Mentschikoff za moške po gl. 14 do 26

halje Nordpol (severni tečaj) neizmernega trpeža po gl. 10 do 12

Popolna obleka za dečke in otroke, za sobo, plašči za dež nepremočljivi, čevlji za lov, vrhu tega

BOGATA ZALOGA

plaščev watherproof, dolman, sacco za gospo — za to blago odprti se je v večjo složnost gospodov odjemnikov poseben oddelek v posebnem, ločenem prostoru blizu prodajalnice.

watherproof in povrhu sukne za otroke od 2 let in več.

Blago vsake vrste za delo po meri, cene prav nizke, delo lično, stvari, ki ne dopadajo, se zmenijo brez težave.

Edina zaloga sraje, jop, izvornih svitic z volne iz imenitne tovarne v Stockolmu pod odgovornostjo prof. dr. Jägerja.

NA PRODAJ

sta dva dobra lovska mlada psa pri gos. Kometu, krčmarji na Ajsovcu.

Podpisani si šteje v čast, naznaniti slavnemu občinstvu, da v svoji zalogi v Gosposki ulici št. 10 ima

po novem narejene

čevlje za moške po angleškem načinu z elastiko vse en kos.

Založil so je za bližnji zimski čas z raznimi vrstami čevljev iz prvih tovarnih dunajskih in parških (način Pinetov) za gospo, gospode in otroke. Tudi je izborno preskrbljen s pantoflji z duom z usnja in s klobučine. Prevzema in daje izvršit v posebni delavnici pod vodstvom vokega mojstra vsakršno delo ali popraviljenje, in vse po najnižji ceni. Čevlji, ki ne bi pristvali, se vzamejo nazaj.

Prepokorni

EMIL GENTILE.

POTNIKE IN BLAGO

spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9

(Najstarejša firma te vrste.)

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če so rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Sdruženje. Gospodu pl. Trunkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinske boleznin na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspah, da so se po kratkej rabi oprostil mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vankemu bolniku v jednakej bolezni priporočam, Vašej blagorodnosti pa izrekam najpristrénejšo zahvalo z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Korstnejši nego vsi v trgovinih se nahajajoči soki in širopti.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne smela bi se v nijednem gospodinjstvu pogrošati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega tolesa, glavobolu, otrpnenih udih, skraženem želodcu, jetrnih in obistnji boleznih, v šk. tuljah & 21 kr.; jeden zavoj s 6 skatuljami 1 gold. 5 kr. Manje od enega zavoja so s pošto ne razpošila

Naročila se izvrše: najhitreje s poštuim povzetjem in Adresa je:

Lekarna TRUNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

Po najvišjem povelji Njeg. ces. in kr. Veličanstva.

Bogato založena, po c. k. vodstvu

loterijskih prihodkov zagotovljena

XI. DRŽAVNA LOTERIJA

za skupne vejaške dobredelne namene.

11.135 dobitkov v skupnem znesku 201.000 gold.

in sicer: 1 glavni dobiček s 60.000 gld., 1 glavni dobiček s 15.000 gld., 1 glavni dobiček z 10.000 gld., 1 glavni dobiček s 5000 gld. enotne papirne rente, s 16 pred-in podobitki, potem 5 dobitki po 1000 gl. in 10 dobitki po 200 gl. enotne papirne rente, slednjic dobitki v gotovini po 100 gl., 80 gl., 60 gl., 40 gl., 20 gl., 10 gl., 8 gl. in 6 gl. v skupnem znesku 100.800 gld. Srečalo se bo nepreklicljivo 29. decembra 1885.

Srečka stane 2 gl. a. v.

Natančneje določbe obsega igravnih načrt, ki se dobiva brezplačno pri oddelku za državno loterijo (Stadt Riemergasse 7, 2. Stock, im Jacoberhofe), kakor tudi pri mnogobrojnih razpečalcih.

Srečke se dopošljejo poštuine proste.

Na Dunaji, meseca oktobra 1885. C. k. vodstvo loterijskih prihodkov, oddelek za državno loterijo.